

23 Δεκεμβρίου 2022

Θαυμαστά Ορθόδοξα λαϊκά βιώματα στην Ελλάδα, Κύπρο, Σερβία, Μαυροβούνιο, Μολδαβία!

/ Αγίων και Γερόντων παραινέσεις

Μητροπολίτης Μαυροβουνίου και Παραθαλασσίας Αμφιλόχιος Ράντοβιτς

Ο μακαριστός Μητροπολίτης Μαυροβουνίου και Παραθαλασσίας (πρώην Βανάτου) κυρός Αμφιλόχιος Ράντοβιτς (1938-2020). Φωτογραφία από: <https://mitropolija.com/>

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

**Για την συντριβή της καρδιάς
και άλλα πνευματικά θέματα - απαντήσεις
του Σεβασμιωτάτου Επισκόπου Βανάτου κ. Αμφιλοχίου**

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=360550>

Τον π. Ιουστίνο [τον όσιο Ιουστίνο Πόποβιτς] πώς τον γνωρίσατε;

Το π. Ιουστίνο τον γνώρισα στο Βελιγράδι το 1958. Ήμουν πρωτοετής φοιτητής. Εκεί είχε πεθάνει μία γνωστή του κυρία, ευσεβής, η οποία αγαπούσε τους μοναχούς. Το σπίτι της είχε γίνει μετόχι των Μονών στο Βελιγράδι. Είχε πάει στην κηδεία της κυρίας αυτής.

Εγώ είχα ακούσει ότι υπάρχει κάποιος π. Ιουστίνος, είχα διαβάσει μικροπράγματα δικά του και πήγαμε να τον ιδούμε. Θυμάμαι, σαν όραμα το βλέπω: ολόλευκος και με το μακρυμάνικο ράσο. Πρώτη φορά έβλεπα, διότι οι άλλοι παπάδες δεν φορούσαν [ράσα]. Ομίλησε στην κηδεία. Ήσαν 3-4 αρχιερείς και παπάδες.

Λοιπόν ομίλησε και έκλαιγε. Δύο πηγές τα μάτια του. Ολόλευκος όπως ήταν. Και έλεγε

στην αδελφή Λιούμπιτσα: «Εσύ τώρα που πας στην άνω Σερβία, να χαιρετήσεις εκεί όλους τους αδικοχαμένους αδελφούς μας».

Όταν τελείωσε η ομιλία και έφυγαν οι αρχιερείς και οι παπάδες, εγώ τον χαιρέτησα. Μου έκανε εντύπωση. Γιατί τότε, το να πης τέτοια πράγματα, ήταν πολύ τολμηρό. Τότε τον πρωτογνώρισα και έτσι μου έμεινε: Μια προφητική μορφή. Ζωντανία που είχε! Πολύ ζωντανός.

Δεν φοβόταν ο π. Ιουστίνος. Ένας πρώην μαθητής του που είχε γίνει παπάς και μεταπολεμικά έγινε... Υπουργός των Εσωτερικών, τον οποίον δεν τόλμησαν να καθαιρέσουν σε εκείνη την τρομακτική εποχή που έσφαζαν κεφάλια, είχε απομακρυνθεί από την εκκλησία, αλλά εκτιμούσε πολύ τον π. Ιουστίνο.

Τον κάλεσε λοιπόν και του ζήτησε συνεργασία:

- Ξέρουμε την αξία σας κλπ. Θέλετε να συνεργαστήτε μαζί μας;
- Με σας τους αθέους; Ποτέ! Μπορείτε να με κόψετε σε δισεκατομμύρια κομμάτια. Εγώ τον Χριστόν μου θα τον έχω, απήντησε ο π. Ιουστίνος.
- Καλά, καλά, είπε ο Υπουργός.

Είχε πράγματι ένα πνεύμα ομολογίας μέσα του, πνεύμα παρρησίας ενώπιον του Θεού και των ανθρώπων.

Επειδή ζήσατε αρκετά στην Ελλάδα και γνωρίσατε τον απλό λαό και την απλή ευσέβειά του, θα θέλατε να μας ειπήτε πώς είδατε να βιώνεται η Ορθοδοξία μέσα στο λαό μας τον ορθόδοξο, Σερβικό και Ελληνικό;

Θα απαντήσω μ' ένα παράδειγμα. Προσφάτως είχα πάει στην Κύπρο. Μου είχε κάνει εντύπωση το ήθος που διατηρούν οι Κύπριοι μέχρι σήμερα. Εδώ στην Ελλάδα, στα ευρέα λαϊκά στρώματα έχει χαθή νομίζω το πανάρχαιο αυτό ήθος. Ίσως να το συναντάς στα νησιά. Είναι ένα ήθος ζυμωμένο με το λαό, που το συναντάς σε κάποιες γυναικούλες, γριούλες, σε λαϊκούς και σε κληρικούς ακόμη, όπως είναι ο π. Δημήτριος Γκαγκαστάθης, τέτοιοι.

Αυτό που είδα στην Κύπρο μου έκανε τεράστια εντύπωση. Ρώτησα μια γριούλα: «Πότε ήρθες από το χωριό». «Από πού είσαι, πάτερ»; Λέω: «Από τη Σερβία». «Εγώ είμαι από το τάδε χωριό». Έτσι όπως ήταν, φαινόταν και στο φέρσιμο και στην ενδυμασία και στην έκφραση του προσώπου και στη συμπεριφορά.

Και κατάλαβα πως η Εκκλησία είναι πραγματικά ένα εργαστήριο, ένα χωνευτήριο, που κτίζει, που δημιουργεί, που ζυμώνει με την αυτή ζύμη τους λαούς ανεξαρτήτως της περιοχής και γλώσσας και των εθνικών ιδιομορφιών κλπ.

Η Εκκλησία αφήνει μια σφραγίδα στον άνθρωπο, χωρίς να το καταλαβαίνει ότι είναι ορθόδοξος.

Μου έλεγαν για κάποιον καλλιτέχνη μας που είναι τελείως εκκοσμικευμένος και δεν έχει καμία σχέση με την εκκλησία, ότι είχε κάποια έκθεση ζωγραφικής στη Σουηδία. Κάποιος από τους εκεί καλλιτέχνες τον ρωτούσε:

- Εσείς πώς έχετε την Βυζαντινή υφή μέσα στα έργα σας.
- Δεν έχω καμιά σχέση με την Βυζαντινή τέχνη, λέει. Δεν ασχολήθηκα ποτέ!
- Από πού είσαι; ρώτησε.
- Από τη Σερβία.
- Σε ποια θρησκεία ανήκεις;
- Δεν ανήκω σε καμιά θρησκεία.
- Καλά εσύ. Ο πατέρας σου όμως;
- Είναι ορθόδοξος Σέρβος.

Μολονότι ήταν εκκοσμικευμένος, ο καλλιτέχνης διατηρούσε μέσα στο υποσυνείδητό του ό,τι είχε πάρει το μάτι του περνώντας από τα μοναστήρια. Και αυτό τον σημάδεψε.

Το ίδιο παρατήρησα και στη Μολδαβία που δεν υπέστη δυτική επίδραση από τους Ρωμαιοκαθολικούς και τους Ουνίτας, όπως η Τρανσυλβανία.

Το ίδιο και στο Μαυροβούνι.

Σας λέω: Γυναίκες στην Κύπρο είναι σαν να τις έχης μεταφυτέψει από το Μαυροβούνι. Είναι ένα πράγμα μυστήριο. Το Μυστήριο της Εκκλησίας και του έργου της μέσα στους λαούς.

Το ίδιο είδα και στην Ελλάδα, εκεί που ήμουν εφημέριος. Αυτές οι γριούλες του χωριού μου έμαθαν πολλά πράγματα. Θυμάμαι μια γριούλα από τα Σπάτα. Είχα πάει να την εξομολογήσω και να την κοινωνήσω. Ήταν άρρωστη η καημένη! Έκανε πολλή χαρά που πήγα.

Μου έλεγε:

«Πάτερ, πολύ σ' ευχαριστώ που μου έφερες την Θεία Κοινωνία. Ξέρεις, τα Μυστήρια είναι η προίκα της Εκκλησίας».

Άκου! Και την ίδια σχεδόν έκφραση βρήκα στον Νικόλαο Καβάσιλα [τώρα άγιο Νικόλαο Καβάσιλα].

Θα σας ειπώ ένα άλλο γεγονός που φανερώνει την πηγαία πίστι του λαού. Ήμουν στο 4ο ή 5ο έτος της Ιερατικής Σχολής. Είχα πολλές δυσκολίες και περνούσα μια

σοβαρή κρίσι. Την εποχή αυτή είχα πάει επισκεφθώ την αδελφή μου, που είναι παντρεμένη σε ένα άλλο χωριό. Ήταν μακριά και είχα πάει με το άλογο.

Επιστρέφοντας συναντώ έναν χωρικό από την Άνω Μόρατσα και τον χαιρετώ με τον χαιρετισμό: «Ο Θεός βοηθός». Λαϊκός χαιρετισμός στη Σερβία, στον οποίο απαντά ο λαός: «Ο Θεός και σένα να βοηθήση». Του έκανε εντύπωση ο χαιρετισμός μου. Νέος άνθρωπος να χαιρετά έτσι!

Μου απάντησε: Ο Θεός να σε βοηθήση, και με ρώτησε, δε μου λες, από πού είσαι;

- Είμαι από την Κάτω Μόρατσα, είπα.
- Πού πήγες;
- Έχω εδώ την αδελφή μου παντρεμένη και πήγα να την ιδώ.
- Πώς λέγεται ο πατέρας σου; μου λέει.
- Είναι ο Τσίρο.
- Δε μου λες, σε παρακαλώ, λέει, τι έγινε μ' εκείνο το παιδί που είχε πάει να γίνη παπάς;
- Καλά είναι, λέω. Εδώ είναι τώρα και σας μιλάει.

Δεν θα το ξεχάσω εκείνο το πράγμα. Σταμάτησε ο άνθρωπος, τον έπιασαν τα κλάμματα.

- Παιδί μου, ας είναι δοξασμένο το όνομα του Θεού που με αξίωσε να σε ιδώ σήμερα. Ας είναι ευλογημένος και ο πατέρας σου που σ' έστειλε να πάρης αυτό το δρόμο. Για μένα. Πίστεψέ με, είναι η μεγαλύτερη μέρα της ζωής μου, που σε είδα σήμερα.

Κι άρχισε κι έκλαιγε ο άνθρωπος.

Τις ημέρες εκείνες είχα μια κρίσι, ένοιωθα μια τρομακτική πίεσι. Είχα μια αναστάτωση. Νόμιζα ότι όλοι ήσαν εναντίον μου, ότι όλοι με υποβλέπουν. Αλλά αυτή η σκηνή μου έχει μείνει. Να βρης έναν άνθρωπο με τέτοια πίστι! Εγώ προχώρησα κι αυτός συνέχισε να ευλογή.

Λέει η Γραφή: «Τέτοια πίστι δεν βρήκα ούτε στον Ισραήλ». Αυτό δείχνει μια άλλη περίπτωση που συνέβη όταν πήγα στο τεσσαρακονθήμερο μνημόσυνο του πατέρα μου (πέθανε το 1977). Περνώντας από το δρόμο συνάντησα μια χωρική 50-55 ετών.

Ήταν ερημιά και της είπα:

- Ο Θεός μαζί σας.
- Καλημέρα, μου απαντά.
- Τι κάνεις της λέω.
- Εσύ είσαι του Τσίρου ο γιός;
- Ναι.

- Με γνωρίζεις εμένα; Είμαι του τάδε αδελφή που είσαστε κουμπάροι. Και συμπληρώνει: Πότε θα έλθης εδώ σ' εμάς;
- Τι να κάνω εδώ λέω. Τον Θεό δεν τον πιστεύετε, τον παπά δεν τον σέβεσθε. Εγώ χωρίς Θεό δεν μπορώ να ζήσω.
- Όχι κι έτσι!
- Πώς δεν είναι έτσι!
- Δεν είναι έτσι,

Κύτταξε λίγο γύρω, να ιδή ότι δεν είναι κανείς, και λέει:

- Να ξέρης, προσεύχομαι εγώ στο Θεό, αλλά εγώ ξέρω πού και πότε θα προσευχηθώ. Δεν θέλω μπροστά σ' αυτά τα σκυλιά, να κοροιδεύουν τον Θεό κι' εμένα. Αλλά ξέρεις, χωρίς το Θεό, χωρίς την πίστι στο Θεό, δεν θα υπήρχα σήμερα και δεν θα μιλούσα μαζί σου.

Και πιστέψατε: Η γυναίκα αυτή δεν έχει πατήσει στην εκκλησία από το 1945 [λόγω του αθεϊστικού καθεστώτος], αλλά την έχει κρύψει μέσα της. Μαυροφορούσε. Ήταν σαν καλόγρια. Αυτή η πίστις κρυμμένη μέσα της.

Αυτό δεν αποδεικνύει ότι ζη Κύριος ο Θεός; Η ζωντανή πίστις. Αυτή δεν μπορεί να σβύση από την ψυχή του λαού.

Απόσπασμα από την ετήσια έκδοση της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου «Όσιος Γρηγόριος», περίοδος β', έτος 1988, τεύχος 13.

<https://bit.ly/3WE2R2p>